

RDETESEK
Egy 500 5 lej, vastagabb
4-50 apródarabos 5 lej
százalék kedvezmény
előre fizetésű jelölés
biztosít, ha pontos beírás
gyorsulások díja 250 lej,
kisz. 150 lej.

Megnyilt
Restaurant
Sauerquell
Blatritza, Körház-u.
21. sz. (Frisch-féle
szálloda mellett).
Előrendés
konyha, Oldal árk
Különb. ételek, Uta-
zókat külön ked-
vezmény

Művészet

Angol operette-revü
Uj kitalálás. Kolbay
Károly, László An-
tallár, F. P. Sándor
L. Remény helyarákkal. Pre-
sz. szám. Sorozatszám: 177)
7 (2-odszor. Napi bérlet
száma: 178)
Ár? (3-szor. Napi bérlet
száma: 179)
Pecsi Rose quartett egyet-
ye. (Főremlt helyárak
ellenben. Sorozatszám: 180)
Ciszvási Kálmán. (Gyer-
lecsi helyarákkal. Soro-
zatszám: 181)
Mész-e Mária? (4-ed-
et 25. szám. C. Sorozat-
szám: 182)
Herceg. (10-es helyárak
ellenben. Sorozatszám: 183)
M. P. Sándor. (Ujdonság
ellenben. Sorozatszám:
184)
Mész-e Mária? (5-odszor.
C. Sorozatszám: 185)
Ár? (6-odszor. Bérletszáma:
186)

Topia
FISCHER RUDOLF
Paktár
dinand 40. sz. alól
Reg. Marin 9. sz.
Az átörökléssel kap-
es rakitások levő árak
áruv. szerződők be.
n: 7-39.

Renée
nyvei
1. kötet . . . L 340.-
2. kötet . . . L 340.-
3. kötet . . . L 340.-
4. kötet . . . L 340.-
5. kötet . . . L 340.-
6. kötet . . . L 340.-
7. kötet . . . L 340.-
8. kötet . . . L 340.-
9. kötet . . . L 340.-
10. kötet . . . L 340.-
11. kötet . . . L 340.-
12. kötet . . . L 340.-
13. kötet . . . L 340.-
14. kötet . . . L 340.-
15. kötet . . . L 340.-
16. kötet . . . L 340.-
17. kötet . . . L 340.-
18. kötet . . . L 340.-
19. kötet . . . L 340.-
20. kötet . . . L 340.-
21. kötet . . . L 340.-
22. kötet . . . L 340.-
23. kötet . . . L 340.-
24. kötet . . . L 340.-
25. kötet . . . L 340.-
26. kötet . . . L 340.-
27. kötet . . . L 340.-
28. kötet . . . L 340.-
29. kötet . . . L 340.-
30. kötet . . . L 340.-
31. kötet . . . L 340.-
32. kötet . . . L 340.-
33. kötet . . . L 340.-
34. kötet . . . L 340.-
35. kötet . . . L 340.-
36. kötet . . . L 340.-
37. kötet . . . L 340.-
38. kötet . . . L 340.-
39. kötet . . . L 340.-
40. kötet . . . L 340.-
41. kötet . . . L 340.-
42. kötet . . . L 340.-
43. kötet . . . L 340.-
44. kötet . . . L 340.-
45. kötet . . . L 340.-
46. kötet . . . L 340.-
47. kötet . . . L 340.-
48. kötet . . . L 340.-
49. kötet . . . L 340.-
50. kötet . . . L 340.-
51. kötet . . . L 340.-
52. kötet . . . L 340.-
53. kötet . . . L 340.-
54. kötet . . . L 340.-
55. kötet . . . L 340.-
56. kötet . . . L 340.-
57. kötet . . . L 340.-
58. kötet . . . L 340.-
59. kötet . . . L 340.-
60. kötet . . . L 340.-
61. kötet . . . L 340.-
62. kötet . . . L 340.-
63. kötet . . . L 340.-
64. kötet . . . L 340.-
65. kötet . . . L 340.-
66. kötet . . . L 340.-
67. kötet . . . L 340.-
68. kötet . . . L 340.-
69. kötet . . . L 340.-
70. kötet . . . L 340.-
71. kötet . . . L 340.-
72. kötet . . . L 340.-
73. kötet . . . L 340.-
74. kötet . . . L 340.-
75. kötet . . . L 340.-
76. kötet . . . L 340.-
77. kötet . . . L 340.-
78. kötet . . . L 340.-
79. kötet . . . L 340.-
80. kötet . . . L 340.-
81. kötet . . . L 340.-
82. kötet . . . L 340.-
83. kötet . . . L 340.-
84. kötet . . . L 340.-
85. kötet . . . L 340.-
86. kötet . . . L 340.-
87. kötet . . . L 340.-
88. kötet . . . L 340.-
89. kötet . . . L 340.-
90. kötet . . . L 340.-
91. kötet . . . L 340.-
92. kötet . . . L 340.-
93. kötet . . . L 340.-
94. kötet . . . L 340.-
95. kötet . . . L 340.-
96. kötet . . . L 340.-
97. kötet . . . L 340.-
98. kötet . . . L 340.-
99. kötet . . . L 340.-
100. kötet . . . L 340.-

ryll egyszerű
lete
L 170.-
L 153.-
L 233.-
L 163.20
L 135.-
L 51.-
L 190.40
L 300.-
L 102.-
L 51.-
L 135.-
L 408.-
Kelet könyvostá-
ban.
v. salétromsák
száma: rakitások
P. A. Jancu 22.

SZERKESZTŐK: SZ. MÁR
Cluj, Str. Baron L. Pop 18
TELEFON: 9-77
Ejféli telefon (nyomda) 2-02
ELŐZETESI ÁRAK:
Egész évre 1150 Let
Félévre 600
Három hónapra 340
Egy hónapra 190
XI. évfolyam 7. szám
1928. január 11 Szerda
Szólj Tehet!

KELET

Dr. Ramasetter Róbert
Budapest
2. II. 8.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

In flagranti

Amióta a természettudományos világ-
felfogás diadalmaskodott a középkori
mentaitáson, azóta megszűnt a csodák-
ban való hit. Számosan voltunk, akik
valószínűleg azt a felfogást, hogy nincs
csodák, vagy ha vannak, akkor azok
nem egyéb, mint a véletlenek össze-
járásának optikai csalódás által való
észrevesései és regisztrálásai.
Tegnap óta azonban összeomlott ben-
nünk a természettudományos gondolkodás
érvényében való hit és újra hiszünk,
mert hinnünk kell a csodákban. Mert
nem-e csodálatos dolog az, hogy
éppen Blau József pincér az, aki a zsidók
ellen izgatott, annak ellenére, hogy ő
maga jó városi zsidó szülők gyermeke,
aki zsidó sportegyesületnek is tevékeny
tagja volt? Nem csodálatos-e, hogy
anyai in flagranti való alkalom köz-
vetlenül, éppen Blau Józsefet kapták in
flagranti a zsidók elleni izgatásban és
pont az a Bunescu rendőrprefektus, aki,
amikor a diákok hatósági segédlet mel-
lett izgató röpiratokat terjesztettek és
izgató beszédeket mondtak az ő füle
hallatára, egyetlen esetben sem talált
alkalmat arra, hogy in flagranti érjen a
diákok közül valakit?

Hát ha ez nem csoda, akkor mi a csoda?
Gyanú jelszavakkal állunk szemben, amely
szóval meggyőzők elhárítják velünk, hogy az
egész zsidó-ellenes agitáció Románia ter-
ületén — optikai csalódás: az izgatók
nem a keresztény diákszövetség tagjai so-
rában vannak, hanem a mi sorainkban
és ha így megy a dolog, rövidesen az is
kiderül, hogy az antiszemitizmust a zsi-
dok találták föl, nyilván azzal a céllal,
hogy Bunescu rendőrprefektus urnak al-
kalmat nyíljanak az in flagranti gyakorlá-
sára, amelyre egyébként sohasem lett
vélelő alkalmuk.

Megérkeztek Bukarestbe a Blair pénzcsoporthoz képviselői a kölcsöntár- gyalások perfektuálására Romlodezik a Lupu-féle parasztpárt

Bucuresti—Bukarest, jan. 10. Az Uj
Kelet tudósítójától.) A parlamenti szí-
nen alatti nélküldölközés a kamara és a
szénatús csatározásainak nyilvánosságá-
gát. A belpolitikai életnek e sorsdöntő
változásokat hozó napjaiban a figyelem
a politikai élet felé irányul, amelyek az
elmúlt parlamenti ülésszak viharos ül-
seit eredményezték. A beígért nagy kor-
mányalakítás és a külföldi kölcsönnel
betöltött vádud kérdése állanak a po-
litikai élet középpontján.

A kormány átszervezés
A kormányalakítás körül a minisz-
terjelöltek hatalmas tömege valóságos
tojástancot jár. Vintila Bratianu és
Duca együtt sem képviselik azt az ener-
giát és pártelnöki tekintélyt, ami az el-
halt Bratianu Jonelnek megadatott és így
a kormány két vezére sem határozott
afelől, hogy a zavargó miniszterjelöltek
közül kinek juttassa a bársonyszéket.
Egyetlen, akinek esélyei az avanszá-
last illetőleg bizonyosok, Victor Anto-
nescu, aki még a hét folyamán meg
fogja kapni a pénzügyminiszeri tárcára
való kinevezést. A többi jelöltek körül-
belül negyven embert megzámoló se-
regnek sorsáról még nem történt dön-
tés. Csütörtökön, vagy pénteken minisz-
tertanácsot tartanak a miniszterelnök-
ségen, amit Bratianu Vintilának a ré-
gistanács elnöki audienciája fog meg-
előzni. Az audiencián fogják megár-
gálni a kormányalakítás részleteit,
mert tudni való, hogy a kormány átszer-
vezését a régistanács tagjai között
nagy sokasággal fogadják. A minisz-
terjelöltek közül felsoroljuk D. C. Banu,
Mosoiu tábornok, Murescu, Chirulescu,
stb. neveit, akik valamennyien az e heti
minisztertanács döntésére várnak.

Ujabb jelentések szerint azonban
Antonescu kinevezésén kívül a kormány
későbbi időpontra halasztja az átszer-
vezés megvalósítását. Még Mrazek is, aki
távolsági akart a kormányból, továbbra is
megmarad az iparügyi miniszterium
élén.

A külföldi kölcsön-keresés
A belpolitikai élet másik nagy prob-
léma, amelyről a kormány sorsa is

dék találták föl, nyilván azzal a céllal,
hogy Bunescu rendőrprefektus urnak al-
kalmat nyíljanak az in flagranti gyakorlá-
sára, amelyre egyébként sohasem lett
vélelő alkalmuk.
De érdekes a Blau József esete más
szempontból is. Érdekes pedig azért,
mert a templomrombolásokból, fosztoga-
tásokból és kirakatbeverésekkel kifolyó-
zó elítéltek között ezidőig Blau József
névén a legmagasabb büntetést. Itt tehát
azt jelenti, hogy mindazok, akiket rom-
boláson és fosztogatáson értek, tulajdon-
képpen ártatlan bűnösök, akik jobb a
karukat ellőnőre keveredtek bele abba a
sötét kalandba, ellentétben Blau József, a
ki, minden bizonnyal veszedelmesebb
állásba a zsidóknak, mint a kereszt-
ény ligába besorozott diákok, akik
csak cselekedtek, de nem izgattak a ne-
met cél érdekében. Ha a Blau József ellen
mozdított ítéletet vesszük alapul, akkor a-
karva, nem akarva, arra a konklúzióra

függ: a külföldi kölcsön kérdése. Victor
Antonescu visszaérkezésekor a legopti-
mistább kijelentésekkel fűszerezte az ut-
jéről szóló beszámolót és liberális körök-
ben mint a kormány nagy diplomáciai
sikerét könyvelték el a francia kölcsön
végleges megvalósítását. Ezzel szemben
a valódi helyzet az, hogy a kormány a
legnehezebb helyzetben van a külföldi
kölcsönt illetően. Eltekintve attól, hogy
tízéves kormányprogramját kellett fel-
adnia a további kormányzás lehetővé
tételéért, a külföldi kölcsön megszer-
zéséért a bizalmatlan külföldi finánc-
körök előtt Románia évtizedes és a
bekereszkedések által szankcionált köve-
teléseiből kénytelen engedelmeket tenni.

A régi tartozások rendezése
Az 1913-ban kibocsátott román jára-
dék-kötvények, amelyeket egy kétszáz-
millió aranylejes külföldi kölcsön nyom-
mán bocsátott ki a román nemzeti bank,
főleg anglia és németországi érdekeltsé-
gek birtokába vannak. A régen esedékes
kötvények rendezésére vonatkozólag a
versaillesi békeszerződés egy pontot tar-
talmaz, amely szerint Románia nem kö-
teles valorizálni azokat a kötvényeket,
amelyek szövetséges államok polgárai-
nak, illetőleg bankintézeteinek birtokában
vannak.
Az a pont az Averescu-kormány a
Németországgal való követelések egyhi-
tésére és a két állam közötti diplomá-
ciai viszony elmélyítésére Németországra
is ki akarta terjeszteni. A tárgyalások
ellen azonban az akkor ellenzékben lévő
liberális párt teljes erővel tiltakozott és
az Averescanusokkal való ismert viszo-
nyának segítségével sikerült is azokat
meghúsztatni.
Most azonban a kölcsön-tárgyalások

ROMAN KIR. UDVARI SZÁLLITO
Platina, Brilláns, Arany,
Ezüst- és Kinaezüst áruk.
Világhírű precíz órák!!!
W. C. SCHAFFHAUSEN, OMEGA, LON-
GINES, ETERNA és MOVADO
egyedül képviselt, és választékban.
HENRY S.
BAUNFELD
Éke-áruházban kaphatók!
Cluj, P. Unirii 15. Telef. Int. 438

jutunk, hogy a diákrömbölések nem is
jöhettek volna létre Blau József izgatása
nélkül s hála e zsidó fiú ügybuzgalmá-
nak, az antiszemita tevékenység végre
megfelelő lehetőségeket nyert.

Az angol kormány ugyanis, bizonyára
német ösztönzésre, egy tranzakcionális
megoldást akar találni arra az ötmilliár-
dra is, amelyet a német bankház birtok-
ában lévő kötvények képviselnek. Az
angol kézen lévő másfélmilliárd felszá-
molása teljes összegében történjen, mis-
a németek által képviselt értékek valori-
zásiánál biztosan lehetett volna 60%-os en-
gedményt tenni, mert Romániát Német-
országgal szemben a békeszerződési pont
nem kötelezte.
A kormány, hogy a kölcsön megszer-
zésével biztosítsa magát a kormány-
zás kontinuitását, erről a jogáról is kész
lemondani.

Tárgyalások a Blair csoporttal.
A kölcsön ügyében azonban ma már
váraklan fordulat következett be. Ma
délután ugyanis a pénzügyminiszterium-
ban érkekezett volt, amelyen Bratianu
Vintila miniszterelnök, Duca belügymi-
niszter, Antonescu Victor és Badulescu
képviselői vettek részt, akik tegnap este
a fővárosba érkeztek a kölcsöntárgyalá-
sok végett. A külföldi csoport vezetője
Monnat francia bankár. A kormányköt-
rök rendkívül optimisták a kölcsön kilá-
tásait illetően.
Esti órákban jelentik, hogy Chiria-
cescu, a Banca Nationala igazgatója

Január 13. péntek
ROSE-QUARTETT
hangversenye a Magyar Színházban.
M Ű S Ö R
Schubert Quartett A-mód op. 29. — 2. Horngold Quartett A-ur (a Rose-
quartett ajánva). — 3. Beethoven Quartett Es-dur op. 127.

tegnap este visszaérkezett Londonból, magával hozva a stabilizációra vonatkozó terveket. Chiricescu szerint a lej közeli stabilizációja biztosítva van, ama jelentékeny hitel következtében amelyeket külföldi bankok a Banca Nationala részére megszavazta.

Az ellezék állandóan erősödik

Míg a kormány saját létérdekü problémáit igyekszik megoldani, a nemzeti parasztpárt beindította ellene a január

bónapra beígért kampányt. A regát több városában megtartották már a megyei gyűléseket, amelyeknek már kézzel fogható eredményei vannak. A konstancai és piatraneami lupista párttagozatok ugyanis egyhangulag léptek át a nemzeti parasztpártba, amely így újra jelentős táborral erősödött. A két vidéki tagozat példáját követte a fővárosi csoport egyik frakciója is, amely vasárnapi összejövetelén kollektív kérvénnyel kérte felvételét a nemzeti parasztpártba.

Ma tartja meg a kolozsvári hadbíróóság a Weiszlovits-affér tárgyalását

(Cluj—Kolozsvár jan. 10. Az Új Kelet tudósítójától.) A hétfő délután négytől este fél kiencig lezajlott diák tárgyalások után az elmaradt két per anyagát rendezte a kolozsvári hadbíróóság ügyészsége. Szerdán délelőtt veszi kezdetét harmindenegy kolozsvári diák tárgyalása, akik közül december tizedikén nyolcat a hősök temetőjében tartóztattak le, mert a miniszteri tiltó rendelet dacára összegyűltek a diák-szövetség fennállásának ötödikes évfordulójának megünneplésére. Huszonnégy diákot ugyanazon a napon az állomáson tartóztattak le,

mert demonstrálni akartak a zsidóság ellen. Ugyancsak a szerdai nap folyamán tartják meg a Weiszlovits affér tárgyalását is, amelyet Erdélyszerte óriási várakozás előz meg.

A vádat mindkét tárgyaláson Negulescu kapitány képviseli. A diákok védői dr. Bardonius Caius diákvezér, dr. Pop Valér és dr. Stătescu kolozsvári ügyvédek és dr. Bratuné asszony lesznek.

A jövő hét folyamán a szylveszter éjszakai diákverekedések tárgyalásával folytatódna.

Pillanatfelvételek a brüsszeli Auto-show-ról ahol bemutatták az új Fordot

Brüsszel, (január 6. Az Új Kelet munkatársától.) A magastornyú ismeretlen katonai seregek előtt hálátunk vege. Hatalmas tömegekben Studebakerok, Lincolnek, Citroének és más típusok szauzulanak az elezárás brüsszeli utcákon. Egyetlen Ford kocsi sem látnak. A régi kocsik muzeumban, vagy újat feldolgozó gyárban adják meg magukat megerdemelt sorsuknak. Brüsszel utcáin rengeteg sok auto szad és nagy-rszük most mind egy irányban halad

a hatalmas Palais de Cinquantenaire tele, ahol az ézevi autoshouw-t tartják. Ez minden alkalommal szenzáció számba megy, amikor is a világ minden tájáról jönnek a különböző es esetleg felbukkant új autópúsokat megvizsgálják. Ez alkalommal az érdeklődő meghatározó ott, még Magyarországból és Romániából is érkeztek érdeklődők, mert

itt mutatják be először Európában az új Fordot.

A titokzatos új Ford kocsi, amely még olyanokat is izgatott akiknek ez életben talán soha sem lesz autójuk, bevonult tehát Európába. Ezen huszonegyedik brüsszeli autókállításon sok új modellt mutattak be, számos, kitűnő gyártású kocsi, de egvesesen szembeötlő, hogy minden érdeklődés az új, a titokzatos Ford felé irányul. Mi is nézzük, tapogatójuk az új kocsit amely Brüsszelben tartja premierjét, mert ismeretlen okokból Brüsszelnek jutott ki az a dicsőség, hogy a bemutatott rendezze.

Nem kevesebb, mint husz esztendő választja el a két bemutatót.

Ezelőtt husz esztendővel, ugyancsak Brüsszelben került kiállításra az első Ford kocsi, amely akkor készült világhódító újára. Mennyi érdekes dolgot irhatnánk erről a husz esztendőről, mennyi csodálatos epizóttól, sőt történelmet harcba indító csapatról, mely eleinte gyengén, ugyszólva magárahagyottan ment csatába, később azonban mind erősbb lett, diadalmasabb mindenütt győzött a Ford hadsereg négykerékű katonája, majdnem mindnek nyújtott az áldásból, kiscgazdáknak, kiskereskedőknek, farmernek, munkásnak, akik igen előnyösen jutottak birtokába egy ilyen kis Fordnak. Aztán a nagy ofenzíva alabba hagyott, a sok küzdelem elfaraszította a hadsereget, mert az ellentél, amelyet má-kent meg konkurrensnek is hívnak, erősebb volt, egészségesebb, jobban öltözött katonákat tudott a rajvonalba küldeni.

Ford háborúja még nem is volt egészen elvesztve, amikor egy erős gesztussal hazahívta katonáit, hogy kipi-henve, jobban felszerelve, nemsokára újtól megjelenjenek a hadszíntéren, amit viszont még piacnak is neveznek.

A cél most már az volt, hogy régi elv alapján a tömeggyártásból szép es jó kocsik kerüljenek ki. Ez már nem habarut jelent, ez maga a forradalom. Nepszerű áron, kitűnő autókát akarnak a detroit-i Forművek szállítani és aki ismeri Ford energiáját, az 100 százalékos sikert jósolhat csak. Mert a sok százezer megrendelés, amely teljesítésére var azt bizonyítja, hogy igenis bíznak abban, hogy Ford megfelel a

várakozásoknak. Az új Ford kocsi igen jó benyomást keltett a brüsszeli show-n. Bár a kocsi se nem jobb, se nem rosszabb autotecnikai szempontból a többi négykerekű amerikai autókhoz de az azonban még szabad szemmel is feltűnik, hogy egy pár újítás van rajta, amelyek nagy hasznát fogják venni az autótulajdonosok és — leást, but not last — az autógyárosok. Még kell adni, igen sikkos a kocsi maga, de egy pár szűk gyönyörű autó mellett alig tűnne fel különösképen, ha a bevonulást hirdető nagy szervezés és óriási reklám nem izgatta volna fel az érdeklődők figyelmét. A Ford által nagyratartott planetaris menetváltozó helybe a sokkal praktikusabb es biztonságosabb rendes váltó lépett három gyorsítóval, amely szaraz kapcsolóval van kombinálva.

A tizenhat mages helyébe viszont Delco akkumulátor-hevítő került amely-nél igen ügyes módon vannak a szerkezetek felszerelve. A négy kerék színtén egészen újszerű a gépen. Mondják hogy az új kocsi könnyűszerrel teszi meg a 80 kilométeres sebességet. A kormánykerék könnyetben kezelhető, mint az eddigi kocsiknál.

Beavatottak arról tudnak hogy Ford tiz-tizenöt millió dollárt fektetett be csupán új motoranyag beszerzésére és sok millióra rug a nyersanyagköltséglet is. Amint hírik detroit-i gyári tomegesen ontják az új kocsikat, míg új nagy kiterjedésű mezőkön gummit termelnek, csak Fordkerékeknek. A banyak száma amely az aczelt, alumíniumot nyújtja, szintén van jóegynéhány. Az aradát a Ford-gyárakból rövidesen meg fog indítani. Ki tudja, mikor fog ez az áradat megátni...?

Pollák Rudolf.

A ROMA NEM GYÓGYÍTHATATLAN BETELEG!

Te y n k érlelt a világ a „KASIAN” bedörzsoló és meg toja átni, ho y roma, csúz, kősvény, hűlés fájdalom az azonnali megszök. 1 füveg ára 100 lej. 4 füveg edies el a portot nem számtal fel. Kapható minden na yobgyógyszárában. — Főraktár:

Dr. BIRÓ gyógyszerész
C.ÚJ, Piata Unirii

Az elidegenedés

Írta: Franz Werfel

Fordította: Gaál Gábor

Mindent el tudna viselni, ha Gabriele tudná, hogy mit akar Berlinben. Miért nem várta be Ervin választát? Istenem! Ervin mint minden művész lusta levelíró. Avagy másvalami van e mögött? Augusta már hetek óta halott, Gabriele meg egyedül áll a világban, szabad es a maga ura, mert öt-éves Ervinkeje nem számít. Ervin viszont nem szabad es nem a maga ura, — nem áll egyedül a világban. Teljesen más szituáció az, amikor el. De mit tegyen? Kugorhat az ember a robogó gyorsvonatból? A robogó gyorsvonatból nem ugorhat ki senki, lehet azonban meg előadás alatt is tavozni egy mozi nézőteréről. Gabriele egy ideig meg van győződve afelől, hogy egy buzós, teljesen elhasznált levegőjű moziban ül s egy okatófilmet kenytelen végigszenvedni. Gabriele nem az a természet, aki szereti agyonütni az időt, nem szereti a moziámmort a nő álmodozás ez üres értelmelentülségét Gabriele akaratosan bebeszéli magának hogy nem álmodk. A vagonablak könnyező üvege, amelyre homlokát nyomja, ráeszmélteti arra, hogy ében e vagon folyóson ál.

Milyen regen u azunk már a piszkos romok mellett tova, a füstös, nyers várómadékok mentén, a vakablaku mammutcsarnokokon keresztül. És ez a világ közepe. Az épületek koszos tűz alain rettenetes irások terpeszkednek. Gabriele azonban írárt mindezeket a neveket és felmagasztalásokat elolvasni. A tűzfalak végtelen arcvonalai közt rések látognak. Hirtelen feltűnik uccavonalak, melyekben száz es száz rosszakaratu

közlekedési eszköz úgy osztja meg az embertömeget, mint a hajó gerince a habot, az esős november szöktetik el. A kanálisok vize azonban nem viznek látszik, hanem fekete szuroknak, melyben a csónakok es a sájkák menthetetlenül megfeneklettek.

Nyolc éve nem látta a öcsét: nem elég ok ez arra, hogy Berlinbe utaz-zek?! Mikor is volt tegutóijára együtt vele? A kolomeai tábori kórházban, am-dön Gabriele a sebesült Ervint látogatta meg es minden orvosnál es táborioknál az elhelyezéséért könyörgött. Azóta csak rövid es futólagos találkozásokra jutott. Nyolc év fekdűt közöttük s Ervin Augustával való házasságának jótt levegője. Most azonban Augusta már halott, Ép elég ok!

Egyik szürke arc a másik után emelkedik fel a kupéban es szedi le peggyaszat a halóból. Kaméledek es gyölködő rancok húzódnak meg a savanyu szajak körül. Semmisen marad rejtett Gabriele előtt. A szomszédok azonban egy pillantásra sem meltaják Gabrieleit. Nem segít neki senki. Sejtí, hogy a szomszédjaink láthatatlan. Elz-sibbadt karokkal nyul tehát ő maga kizitataskaja es kis kalapskatulyja után. Egyebet nem hozott magával.

Mialatt barna esőköpenye felé nyul, eszebe jut:

„Vajon Ervin vár reám?”

„Ugyanakkor azonban már tudja a választ is:

„Ervin nem vár.”

Mint az áther árasztja el testét a kérdés es a felelet. Pillanatnyilag jéggég.

„Hány csomag van?”

Egy hordár vagdalkozik Gabriele előtt:

„Egy... kettő.”

Gabriele engedelmesen számol:

„Három... Négy... Öt...”

Az elkéseredett ember hagyja állni.

Az Anhalter Bahnhof talaja azonban mozogjárdának tűnik. Gabrielnek, akik kezéről sulytalanul lóg a két kis csomag, nem szükséges a labat mozgatni. S azoknak a szürke arcoknak, akik most százan, meg százan vannak, szintén szükségtelen. A város a legkényelmesebb módon egy felszívó készülék segítségével nyeli be az embereket. A szürkekepek azonban úgy tesznek, mintha ok maguk sneidig erővel törnének tovább, helyett az egész érvény es automatikusan működik. A szürkekepek rohamkés es elszant energiát manifesztálnak, álluk fölőseges erélyel ugrik előre s a nyakuk szines: csecsemő-rózsaszín.

Ó milyen erősen figyel Gabriele, dacára annak, hogy fáradt, dacára annak, hogy a nagy szorongas kimondhatatlanul leveri. Hogy Ervin nem várja (nem áll ott sem a kordón mögött) ez persze természetes. Salzburgban, vagy Wienben az embert varják a pályaudvaron. Itt nem!

Az egyetlen lény mindezek között az emberek között, aki nem mechanikusan mozog tovább, hanem öntudatos lábait tappogó lépésekre használja, egy hölgy, aki a hálókocsiból szállt ki. A hölgy egy sulyos es drága nyestbundát visel s mögötte a csomagok tornya lüheg.

Gabriele nem fordítja el érzékeit a prém es a parfümtelegtlől, melyben a nő jelensége halad. Hátha Judith?

Valami sulyosan a szívére nehezedik. Az ő köpenye, a barna raglán, egyáltalán nem mai divat. Szégyenli magát

szegényes garderobia miatt.

A parfümteleg aszfalt- es benzimbűzzé változik.

A sofför ébreszti fel Gabrieleit.

„Hova tetszik?”

Gabriele megnevezi az egyetlen utcát, amelyet ismer, Ervin címé: „Hohenzollern Strasse”.

Ekkor Gabriele egy meglegedett kiáltást hall maga mellett:

„Kollega ur jegyezze fel a Hohenzollern Strasse-t”.

„A szám, kisasszony?”

Gabriele fel a titkót eláruhá. Azonban mit használ ez, amikor azt a parancsot kapta, hogy számoljon. Gabriele számol:

„Egy... Kénc... Het!”

„Újból a meglegedett kiáltás mellett: „Fehér!”

A sofför azonban, hogy a munkáját megkönnyítse, a begyujtas a att, a számokat énekl, mintha dal volna:

„Nyolc... Négy... Tíz... Hat...”

Gabriele atakarót egész az allaig huzza Gabriele nem aludt, hanem csak születte az alvast, hogy megszabaculjon a rokonoktól, akik a hosszú ápolástól kimerült özvegynek felajánlották társaságukat. Sőt megvan a külön oka is arra, hogy az ágyat őrizze: misz egy felorával ezelőtt szállították el August Rittner udvari tanacsost, hogy örök nyugalomra helyezték.

Meghallja csengeni füleiben Gabriele a sgy magány után epedő hangját, melyet a fűrkésző kíváncsiakat kerde, hogy hagyják egyedül. Most vegre egyedül van!

Tüstént kiugrik az ágyból es kinyujtótatja tagjait. Még egy perccel ezelőtt arra gondolt, hogy az Augustól való elválás nem fog egykönnyen menni, mert a veszteség csak veszteség, még ha megszokottság is a veszteség. Nyolc-

(London, tőjtől.) Az zációja Baldwin Worcestenbe ottani tagozottani tagozottmányelnök rom éves p

— Senki rta Baldwin szakadatlan rejtűs volt, hogy ez időgyobb haladota bármily motorszagnalépése jelenget.

Németden p totta

Az angol bafására bátó abban, hogy bolt országgy helyreállított, sztesen hatdelemre.

Majd átté lentette, hogy belátható az angol Kina — ugy antibrít ten azonban a egyedül az az idegenek

A Néps

A Népsz mindenekelő mány a Né cölja felé s ban az elm vetség fölté fejlődés tén következő majd egy o

évi megsz fészett a eről a rész nak szemre Am miert olyan alap egyéb nem hívó fölénny ködni.

A teljes megtisztult első amit ruhát, amik a gyszaru mellett álló most felve fantasztikus

Ebben a van tanács ságot annal hanyag reg ször is, a nak szokott; masod is barátok lelke ne is

Gabriele Hanzinger laknak, tel mentek. Míg nagytekintő becsült bíró

A ház! C zal, amelye haz koran gyermek ahol házast tette. Gab eredeti vilá

August b el: bezártá cialó szer Nem ez a valaha Erv

Palesztina-szemle

Az utóbbi években a palesztinai cionista végrehajtóbizottságnak legtöbb gondot a munkanélküliség okozta, amely nemcsak a további telepítési munkát bontotta meg, hanem lehetetlenné tette a már meglévő kolóniák konszolidálását is. Az országos gazdasági elengedhetetlen és első feltétele a munkanélküliség megszüntetése. Ezt a körülményt a legutóbbi világkongresszus is felismerte és megértette azt, hogy a cionista végrehajtóbizottság pénzügyeinek gyökeres rendezése nélkül minden további lépés celtalan. Az új végrehajtóbizottság helyzete hivatalbalépésekor igen súlyos volt, mert a különböző országokból jövő követelések dacára, amelyek az eddigi rendszer továbbfolytatását célozták,

el kellett határozni magát a fájdalmas, de elkerülhetetlen átszervező és leépítő lépésekre.

A pénzügyek szanalása nem jelenti az eddigi eredmények likvidálását hanem ellenkezőleg, az egyedüli lehetőség a ma, hogy újabb eredmények számarra az alapot lerakják. A cionista vezető-eg ezen törekvését kellő megértéssel kezdik honorálni mind szélesebb körökben és a cionisták is örömmel üdvözlik az új exekutive határozott és céltudatos tevékenységet.

Az új exekutive működésének felvételekor szükségesnek tartotta, hogy a palesztinai kormány előtt leplezetlenül tárja a helyzetet. Ma már mindenki belátja, hogy ez az eljárás helyes volt, mert a kormány legutóbbi intézkedései mutatják, hogy úgy a kormányzó mint a többi felhatalmazottak is nagy megértéssel tanultak a kérdéssel szemben és megfelelő intézkedésekkel segítenek az exekutive segítségére. Megfontosabb szempontból az hogy

a kormány hajlandónak nyilatkozott a letelepítés munkájában is támogatni a cionista törekvéseket.

Ez az út vezet a munkanélküliség kérdésének végleges megoldásához. Természetes, hogy az exekutive összes szanaló tervét csak úgy valósíthatja meg, ha nyugodtan dolgozhatik és ha a folyó kiadások fedezésére megvannak a kellő anyagi eszközei.

A XV. kongresszus által megállapított budget előteremtése az amerikai United Palestine Appeal eredményétől függ. Az amerikai cionisták vállon súlyos felelősség nyugszik. Az ügyeket most az „ó” exekutívájuk vezeti, nekik kell tehát az új irány megvalósításához is az anyagi eszközök nagyrészt előteremtését. Bar a kongresszus utáni hetekben bizonyos divergáló erők jelentkeztek az amerikai cionisták taborán belül, újabb jelek azt mutatják, hogy az egyes ismét helyreáll és megindulhat a munka.

A cionista világszervezet elnöke már-már ismét Amerikába megy, hogy a Jewish Agency ügyet dülőre vigye. Itt készen lesz a Palesztinában járt amerikai szakértő bizottsága jelentése is. Föltehető, hogy ebben a jelentésben benne lesz a következő öt vagy tíz év építómunkájának terve is. A lezartult évtized tapasztalatai megmutatták, hogy milyen eszközökkel és milyen irányban kell egy nagyszabású kolonizációnak történnie. A napokban egy nagyszabású tervről adott hírt a világ-sajtó, amely azt sejteti, hogy a nagytöke végre kezdi felismerni a lehetőségeket Palesztinában.

A Palestine Economic Corporation ugyanis megvette a Haifa Bay nagy földkomplexumát és öt millió dollár investálásával akarja előmozdítani a haifa part gazdasági kihasználását.

Valószínű, hogy az amerikai tőke bevonulására buzdítólag hatott a palesztinai kormány kölcsönjegyzésének sikere, amelyet tudvalevőleg két éra alatt két millióval töldegyeztek.

A Haifa Bay társaság szanalása igen közelről érinti az erdélyi zsidóságot is, mert tudvalevő, hogy a Czur Salom társaság a Haifa Bay területén vásárolt telepítés céljaira földet.

A Haifa Bay szanalása most jelentős mértékben fogja közelebb hozni az erdélyi Czur Salom akciót is a szerencsés megvalósulásához.

Az újépités első évtizedének végén megvonhatjuk az eddigi eredmények mérlegét ismeretlen országban, egy borzalmas világháború szenvedésén átment nemzedékkel fogott hozzá a cionista szervezet a munkához, egy néppel amely már évszázadok során elszokott az önálló állami és népi élettől és országépítő munkától. Mindent a lelkesedés és a szabadság utáni vágy teremtett meg sokszor nagy áldozatok árán. De az eljövendő idők krónikásai lesznek csak hivatottak annak értékelésére, amit ez a tíz heroikus év alkotott. Az első periódus be van fejezve. Most tovább kell felelni és megerősíteni a meglévőt. Amit eddig teremtettünk, összhangba kell hozni a reális tényekkel, hogy a szerves továbbfejlesztés ter-

mészetes uton biztosítható legyen.

Az új exekutive feladata az átmenetet az újabb fejlődési szakaszhoz megteremteni.

Meg kell szervezni és erősíteni az új, a jövő nagy feladatok végrehajtására alkalmas adminisztratív és pénzügyi apparátust. A kolóniákat és az összes gazdasági intézményeket függetleníteni kell a további pénzügyi támogatástól. Ha ily módon biztosítva vannak az országban megszerzett zsidó pozíciók, akkor új utakat és új eszközöket kell találni.

Az új periódus, amely egyet jelent az ország nagyobb mérvű gazdasági kiaknázásával, a nagymértékű bevándorlás és letelepítés előkészítésével, mentes kell hogy legyen az első évtized minden hibájától. Mindinkább tért hódít az a meggyőződés, hogy nem a bevándorlók száma fokmérője a cionista munka térhódításának, hanem az emberanyag minősége, a szerzett pozíciók tartóssága, a döntő az országépítésben. Ha az új exekutive ezt az átmenetet kevés szenvedés árán teremti, akkor fontos feladatot teljesített.

(sz.)

Pozsony megmenekült az árvíz katasztrófától

Pozsony, január 10. Tegnap számunkban részletesen megírtuk, hogy a tűzértségnek hosszas erőfeszítés után sikerült a Duna jegén egy hosszabb csatornát robbantani, amelyen lassanként megindult a Duna vízének lefolyása. Már ez a körülmény is lényegesen enyhítette az árvíz katasztrófa lehetőségét, míg az újabb jelentések arról számolnak be, hogy a

gyönyörű koronázó város a jelek szerint, végleg megmenekült az árvíz katasztrófától s túl jutott a veszélyen az által, hogy a Duna jegé lassan megszakadt s nagy robajjal a zajlás megindult. A város lakosságának idegessége lassanként lecsillapodott. A jegbe bejárt hajók megmentésére azonban semmi remény sincsen.

Megkezdték a kolozsvári zsidó kórház ambulatóriumának építését

(Cluj-Kolozsvár, jan. 10. Az Uj Kelet tudósítójától) A kolozsvári Zsidó Kórház egy sietős és pozitív alkotással lép a nagyközönség elé. A mai nappal megkezdék a kórház Nagyszamos uccai telkén az ambulatórium épületének átalakítását, melyet Noszin Mó mérnököt bízták meg a legelőcsőbb ajánlatot tette.

Az ambulatórium vízvezeték, csatornázási és villanyvilágítási felszerelése Vadász Jenő, mint az Elektrohíd Vadász & Co vízvezeték és az Industria Metalurgica rézaránaturagyár birtokosának tulajdonát, alapítványképpen. Az ambulatórium berendezési tárgyait a helyi orvosok és műszerészek adományából részben már fedezték is.

A zsidó Kórházegyesület vezetősége ezúton is kéri, hogy a helybeli, mint a vi-

déki zsidó orvosokat, hogy amennyiben nélkülözhető berendezési tárgyaik, illetve műszereik vannak, azokat a kórház javára felajánlani sziveskedjenek. Ebbeli bejelentéseket a vezetőség sürgősen kéri, mert az ambulatóriumot már három héten belül meg fogják nyitni. Felajánlások dr. M. Zei Sándor, Kolozsvár str. Iuliu Maniu 43 (Szentegyház-utca) címére küldendők. Az ambulatórium orvosi részét Kolozsvár legjelesebb orvosai fogják ellátni.

Az áldozatkészség a kórház iránt széles körökben nyilvánul meg. A sok közül különösen megemlítenéek tartjuk Szentványai Sándor kolozsvári unitárius lelkész 500 leites adományát, továbbá dr. Róth Hugó kolozsvári ügyvéd által adományozott 25.000 leit.

Szakmák szerint fogják megtartani a kereskedők és iparosok adókiivetési tárgyalásait

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara rövidesen forgalomba hozza az adókönyvecskéket

(Cluj-Kolozsvár, január 10. Az Uj Kelet tudósítójától) A kolozsvári ipar és kereskedelmi kamara pénzügyi bizottsága nemrég lépéseket tett illetékes helyen az adókiivetőbizottságok működési technikájának megváltoztatása érdekében. Eddig ugyanis az volt az uzus, hogy az adókiivetési bizottságok naponta 20-30 nével írták ki a beírási sorrend

szerint, tekintet nélkül arra, hogy az egyes adózók milyen foglalkozást űznek. A kereskedelmi és iparkamara utján delegált ellenőrző tagok emiatt nem tudtak megfelelő eredménnyel fellépni az adókiivetéseknél, minthogy legtöbbször az volt a helyzet, hogy például egy vaskereskedő anyagi viszonyairól az adókiivető bizottság egy asztalos volt kénytelen meg-

hallgatni, ami sokszor inkább értőt, mint használt az illető fél érdekeinek és ebből azután rengeteg méltánytalanság keletkezett.

A kamara pénzügyi bizottságának intervenciójára a kolozsvári pénzügyigazgatóság hozzájárult ahhoz, hogy az adókiivetéseknél minden egyes foglalkozási ág külön kerüljön a bizottságok elé. Ennek érdekében a kamara most az adózók névsorát szakmák szerint csoportosítja és mindenkor csakis azonos szakmához tartozó adózók ügye kerül tárgyalásra. Ezek a tárgyalások a szokásos kamarai kiküldötteken kívül az érdekeltek szakma által sorshuzás után kijelölt szakmai delegátusok is részt fognak venni, akik a hasonló foglalkozásúak vagyoni helyzetét alaposan ismerik és így azok érdekeit hatályosabban képviselni tudják. A kamara a sajtó útján forja időről-időre nyilvánosságra hozni, hogy mely napokon milyen szakmák adójának mezzállapítása van soron, az egyes érdekelteket pedig urvancsok a kamara forja az adókiivetési tárgyalásra megrögzíteni. Ezzel az új rendszerrel remélhetőleg el fogják érni a kereskedők és iparosok, hogy ezennel igazságosabb alapon adóztalják meg őket.

Nem kisebb fontosságú vivmánva a kamara pénzügyi bizottságának az hogy a lekövetkező időn belül ismét bevezetik az adókiivetési rendszert. Az adókiivetés közzéadás, különösen pedig a háttulnézős számviteli években át folytatott kitarló közzéadások ebben az irányban, de a memorandumon ellentét a kormány figyelemre sem méltatta az adókiivetésnek ezt a fontos követelményét. A kolozsvári kamara pénzügyi bizottsága az új adókiivetési rendszert apononálból maga is akcióval indított, az adókiivetésnek a katasztrófa és intenzívított ellenőrzéssel kapcsolatban is vitte. A kolozsvári pénzügyi bizottság előteremtette a bizottság apononálból apononálból hogy a kormánytól a kamara sajtó közlésekre kinyomtatva és a sajtó útján árusítani. A pénzügyi bizottság később szerinte maga a Palesztinai Kórház is helyreáll az adókiivetésnek bevezetését most ismét megkéri, hogy minden adókiivetésben legyen az az, hogy mennyi adót fizetett és mennyivel tartozik még.

Más csak lenni b... a késnék illi

Ideal

bor tválpor

terület

higienia

szepesítől legjobban el...

mert borotváló szer, az arcot nem a m... kellemsen h... tást ha y ulá... Cvakodj... ártalmas utánz... Csak z... telirásu a valódi. — Mindenütt kapható

Egyenlő ke... z... tője

Reszling József

írász

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 30.

Finom borotváló szappan 11-es csomag 60 lejért kapható. V. szo teladóknek árkezevevény

Olvassátok az Uj Keletet

Prosch kabatos puzelese, szörmebudák tisztítása legelőcsőbb Czink-nél, Cluj

Elfogták a pusztá-kamarási zsidó kereskedő gyilkosait

Más bűntények vezették nyomra a csendőrséget. A két haramia töredelmesen bevallotta a mócsi rablógyilkosság részleteit

(Cluj—Kolozsvár jan. 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagysármási csendőrös parancsnok, Gaina Nicolaie csendőrőrmester ma délelőtt telefonon értesítette a kolozvári ügyészséget, hogy hosszas nyomozás után végre sikerült letartóztatnia az annak idején országsszerte nagy megdöbbenést keltő mócsi rablógyilkosság tetteseit.

Az Uj Kelet annak idején részletesen megírta a borzalmas rablógyilkosságot, amelynek áldozatai Mayer és Goldschleger pusztákamarási zsidó kereskedők voltak. A gyilkosság annak idején nagy izgalmat keltett. Az akkori atmoszférára való tekintettel különböző verziók kerültek forgalomba, a két zsidó kereskedő megtámadásáról. A gyilkosságról irt riportunkat a kedélyek felizgatásának elkerülése végett különben a cenzura az első közléskor teljesen törölte.

Rablások és betörések sorozata

A gyilkosság elkövetése óta különben egy Mócs, mint Nagysármás környékén számos rablás és betörés fordult elő. A környékbeli lakosság hihetetlen terror alatt állott, az emberek miután besötétedett, nem merték elhagyni lakásaikat és csak a legbátrabbak vállalkoztak arra, hogy az egyik faluból a másikba menjenek. A környékbeli csendőrség legénysége, valamint a kolozvári rendőrprefektúra közegei is nagy apparátussal nyomoztak a rejtélyes rablógyilkosság után, azonban az elmúlt szombatig nem sikerült nyomukra akadni.

E hó 6-ikán, Vízkereszt napján elvetemült betörés történt a kissármási görög katolikus templomban. A betörők éjnek idején vasdoronggal betörték a templom ajtajait, ahová behatoltak s egy gyertya világánál feltörték a perselyeket, amelyekből kiszerték a pénzt s több templomi kezszert magukhoz vettek. A község lakószói figyelmesebbek lettek arra, hogy ebben a szokatlan időben a templomban világosság van. A harangozó kíséretében több be akartak hatolni a templomba s amikor ezt a templomablak észrevették, betörték az egyik ablakot s azon keresztül elmenekültek. A menekülők közül felismerék Otel Jacob nagysármási 22 éves parasztlégyent, akit Gaina Nicolaie őrsparancsnok még aznap letartóztatott.

A gyilkos csapdába került

Az őrsparancsnok már az első pillanathban valószínűnek tartotta, hogy Otel Jacob és elmenekült társai azonosok a mócsi rablógyilkosságokkal. Ezért ravasz módszerhez folyamodott, hogy a rablógyilkosság gyanúsított Otel vallomása birtja. Egy csendőr kíséretében felvitte saját lakására, ahol megvendégelte és borral kínálta meg. Az idegültetés folyamán, Gaina őrmester beszélgetni kezdett a jökekre hangolt Otellel. Elmondotta neki, hogy amikor fiatal volt ő is megtámadott egy zsidót, elrabolta a pénzt és meggyilkolta.

— En is román vagyok és még most sem bánom ezt a tettem, — mondotta az őrmester, — mert zsidót megölni és elvenni a pénzt, az nem bűn. Ha nem volnék csendőrőrmester, most is szívesen megtenném. Mit tagadod? — folytatta, — hogy meggyilkoltad Mayer zsidót, hiszen erre büszke lehetnél.

Es az illuminált állapotban lévő

vő Otel csapdába került. Elmondotta a maga borzalmas részleteiben az országúti rablógyilkosság lefolyását s bevallotta, hogy a rablógyilkosságban Rad Jacob 25 éves paraszt legény volt a cinkostársa.

Az emlékezetes decemberi, téli estén együtt borozgattak a kissármási Láng Dávid-féle koreszmában. Itt elhatározták, hogy elindulnak az országúton Mócs felé és akit a véletlen eléjük hoz, kirabolják és végezték vele. Ha pedig nem akadt az uton préda, akkor bemennek Mócsra és ott követnek el egy betörést.

Akit a véletlen eléjük hozott

A csikorgó hidegben elindultak Mócs irányába. Mikor elhagyták Pusztákamarást és a kamarási erdőbe értek, észrevették, amint a hegyi lejtőn egy viharlámipás szán haladt felfelé. Utána eredtek a szánnak s kerülővel elébejutottak, de még nem végeztek az utasokkal, mert előbb azt akarták megállapítani, hogy egy támadás esetén nem-e ők huznák a rövidébbet. Otel és Rad a két haramia megvárták, amíg a szán elhalad mellettük, majd levágtak egy-egy hatalmas dorongot az akácfaerdőben s megbeszélést a rablótámadás részleteit. Ezután utána vetették magukat a szánnak s épen amikor ez a hogy fokára ért, támadták meg utasait. Rad az alvó Goldschlegerre sújtott furkosbotjával, míg Otel Mayert akarta agyonütni. Mayer az ütést karjával elfogta, majd kiugrott a szánból és futásnak eredt. A két haramia utánavevették magát s csak bosszas hajszá után sikerült a menekülőt elfogniok.

Ekkor Rad lefogta Mayert s Otel addig üvöltte furkosbotjával, míg a szerencsétlen ember kiszervédett.

Letették róla a ruhát, de pénzt nem találtak nála. A hullát az utolsó árokba dobták. A két haramia ezután visszament a szánhoz, ahol az ájultan fekvő Goldschlegerrel azt hitték, hogy halott, az ő zsebeit is kikutatták, de miután nála sem találtak semmit, a kocsiában lévő taszkát vették magukhoz, amellyel a kissármási nádasha menekültek. Itt a taszkát felhasították s a benne lévő 15 ezer lejt elosztották egymás között. A két haramia ezután, mint akik jól végezték dolgukat, visszamentek Kissármásra és lefeküdtek.

A bűntárs is vall

Otel Jacobot vallomása után Gaina őrmester bilincsbeverte s visszakísérte zárkájába. Azonnal intézkedett, hogy Rad Jacobot is letartóztassák, akit még az nap este hasonló módszerrel hallgatott ki.

A vallatás folyamán jelen voltak Otel s még néhány kissármási gazdaember.

Otel már mindent elmondott, — kezdte meg a vallatást Gaina őrmester. Tudom, hogy nem ti voltatok a gyilkosok. Ti csak megvertétek a két zsidót. Azonban azt nem tagadod elve, hogy ez az akácfabot a tied? és hogy ezzel verted meg Mayer zsidót.

Igen őrmester ur, a bot az enyém volt. — válaszolta Rad Jacob.

Gaina őrmester: Hogyan tört el a bot?

Rad: Mikor rásütöttem Goldschlegerre, előbb a viharlámipást ér-

te s így tört el. Gaina őrmester: Tudtátok-e, hogy a zsidóknál pénz van?

Rad: Nem tudtam őrmester ur, de az volt a célunk, hogy valahonnan pénzt szerezzünk s ha az uton nem akadt volna senki, akit kiraboljunk, úgy Mócsra törtünk volna be valakihez.

Gaina őrmester: Mit csináltatok a pénzzel?

Rad: A kissármási nádashan elosztottuk egymás között Otellel s a taszkát a Nádasha dobtuk.

Gaina őrmester jegyzőkönyvet vett fel a két rablógyilkos vallomásáról, aláíratta velük, majd látamoztatta a jelenlevő tanúkkal. Végül azt is írásba foglalta, hogy a haramiak jószíntukból, nem pedig erőszak alatt vallottak.

A két haramia beismerte még hogy az utóbbi időben történt betöréseket Rad Todor társaságában, hárman követték e.

A tettesek bünelajstroma

Kissármáson Hirsch Adolf üzletében törték be, ahonnan 10 ezer lejtű készpénzt és árut loptak el. Nagysármáson Cehul Marton mézsáros faraktárába törték be. Ugyan

csak Kissármáson Krémer kereskedő üzletéből nagyobb összeget loptak el. A kissármási templomablakokon kívül beismerték, hogy a nagysármási görög katolikus templomot is ők rabolták ki.

Vasárnap délelőtt Gaina őrmester négy csendőrrel a rablógyilkosság színhelyére kísérte a két bilincsbevert haramiát, majd a kissármási nádasha, ahol megtalálták azt a taszkát, amelyben Mayer és Goldschleger 15 ezer lejt volt elhelyezve.

Amikor a két haramiát Pusztákamaráson keresztül kísérték a csendőrök, a falu lakossága meg akarta lincselni őket s csak a csendőrök mentették meg a falusi nép bosszújától.

Gaina csendőrőrmester ma délelőtt telefonon engedélyt kért a kolozvári ügyészségtől, hogy a letartóztatott gyilkosokat még két napig Nagysármáson tarthassa, míg a nyomozást teljesen befejezik. Dr. Bireescu ügyész különben személyesen is ki fog menni Nagysármásra, hogy a haramiákat a helyszínen kihallgassa s hogy ott monassák el, hogyan követték el a borzalmas rablógyilkosságot.

Itt említjük meg, hogy az egyik áldozatnak, Goldschlegernek, aki az utonállók támadása után ajultán maradt a szánban, fagyás miatt leamputálták jobb kezének és jobb lábának ujjait. Az elrabolt 15 ezer lejtől a két rablógyilkosnál mindössze 2800 lejt találtak.

h. e.

Negvven halottja van a Themse londoni áradásának

(London, január 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámoltunk arról, hogy a hirtelen hőolvasás következtében a Themse folyó annyira megáradt, hogy Londonban kilépett medréből s a folyó közepében lévő utcákat és tereket elöntötte. Az elöntött területeken a házak lakói közül igen sokat olyan váratlanul ért az áradás, hogy nem tudták menekülni lakásaikból s a hullámok áldozataivá lettek. A hivatalos jelentések szerint, a Them-

se árvízkasztasztrofának eddig 40 halottja van. Az árvíz által éjszaka meglepett házakból a lakók nagy része lepedőkből font kötelekkel menekültek meg. A Szent Tamás kórház földszinti terméből építéskor szállították fel a betegeket az emeletre. Egy órával a wesminsteri part gátszakadása után a Themse víz másfél méter magasságban öntötte el a part közelében lévő utcákat.

Felrobbantották a Melegszaamos jégpáncélját és ezzel elhárították Kolozsvárról is az árvíz katasztrófa veszedelmét

(Cluj-Kolozsvár, jan. 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szamos egyik ága, amely a gyalui havasokból ered, talajig befagyott s ezért az olvasás következtében megduzzadt Meleg-Szaamos kiáradt medréből. A kiáradt vizek elöntötték több Gyalu melletti községet. Meleg-Szaamos közepében a víz harmine házba behatolt.

A további áradás megakadályozása, valamint Kolozsvárnak az árvízveszedelemtől való megvédése végett a kolozvári 83. gyalogezred-

től teherautókon katonák mentek ki, a Meleg-Szaamos hatalmas jégrétegének robbantási munkálatait megkezdte. A katonáknak dinamit és ekrazit patronokkal máris sikerült a Meleg-Szaamos medrét szabaddá tenni és így a víz zavartalan lefolyását biztosítani.

Nagyobb veszély most már csak az idő hirtelen megváltozása által következhetne be. Vagyis, ha az olvasás olyan méretűvé válna, hogy a Szamos medre nem bírná leveztetni a nagy víztömeget.

versenye kivül árákon, örsi választékon.

Küszörülés, nikkelezés kifogástalanul és olcsón. Kun Mátya's Fia Cluj, Calea Victoriei No. 2

A MATILD-víz minden fűszer- és csemege-üzletben is kapható

lenj b...
k illi

al'
b...
trül t...
higienia
sz...
Ferd. 30.

átok

et

Cluj

Amerika népének évi 90 milliárd dollárnyi jövedelme, 48 milliárd dollár megtakarított pénze — és rengeteg gondja van

Hová vezet az egyre gazdagodó amerikai ember útja?

A gazdag Amerika, amely ma is, vagy ma sokkal inkább él eldorádóként az elszegényedett és tönk szélén álló Európa képzetében, valójában nem az a boldog aranyország, amelynek a laikus ember különböző statisztikák és olvasmányok hatása alatt maga elé képzeli. Amerikának is megvannak a maga súlyos gazdasági problémái. Kétségtelen, hogy valahányszor Amerika kijön az évvégi mérleggel, a számok iránt ma különösen érdeklődő világ elámul, hogy évről-évre milyen ragyogó eredményeket produkálnak az Egyesült Államok.

Harom évvel ezelőtt az amerikai nép évi jövedelme 60-64 milliárd dollárt tett ki. Ez az összeg az elmúlt esztendőben kerekén 90 milliárd dollárra emelkedett,

ami a pénz vásárlóerejének bizonyos fokú elértéktelenedése mellett is az általános jövedelem 60 százalékos emelkedését jelenti, ugyanakkor, amikor Európában a jövedelmek alig javultak valamit. A gazdaságilag megerősödött Németországgal való összehasonlításban egy német emberre 1913-ban 627 aranymárka, az amerikaiéra pedig ugyanakkor minden egyes amerikai polgár átlagos jövedelme 333 dollár volt, míg ma egy német emberre eső évi jövedelem 650-658 aranymárka, az amerikaiéra pedig 791 dollár, vagyis majdnem négyszerakkora. Még egy feltétlenül figyelemreméltó jelenség van Amerikában és pedig az, hogy a reális jövedelmek fölfelé ivelő vonalat mutatnak, alig néhány lényegtelen visszaeséssel, ami a rohamosan emelkedő gazdaságnak félremagyarázhatatlan jele.

Meddig tart a konjunktúra?

Az izmosodó gazdagság azonban új problémák szülője, amelyek nagyon komolyan foglalkoztatják Amerika közvéleményét. Az első kérdés az, hogy tartós lesz-e ez a konjunktúra, vagyis az, hogy a

prosperitás problémájának igazi megoldását találta-e meg Amerika,

vagy pedig csak olyan hosszabb tartamu jóléti periódusról van szó, amely már többször fordult elő az Egyesült Államok történetében? És nem következnek-e be most is a törvényszerű összeomlás? A második probléma: sikerül-e egyensúlyban tartani a gazdasági konjunktúra legfontosabb komponensét, a munkabérek és az árak közötti spannungot, vagyis azt az állapotot, hogy míg 1913. óta a munkabérek legalább is megkétszereződtek, addig az árak csak másfélszeres emelkedést értek el? Ezen mulik ugyanis hogy az alkalmazott biztosan érezze magát és kedve legyen vásárolni.

A farmerkérdés

Ott van azután a farmer-probléma, amely Amerika igazi szociális problémája ma. Az amerikai farmerek igen nagy része ma kedvezőtlen helyzetben él, mert az ipari munkás és munkaadó anyagi emelkedése tulajdonképpen a farmer rovására történt.

Ezt igazolja az amerikai közlekedési minisztérium is, amelynek kimutatása szerint a mezőgazdaság 1909-ben még 20.6 százalékkal szerepelt az Egyesült Államok nettó-jövedelmében, míg 1923-ban ez a részesedés 10.2 százalékra esett vissza, ami elsősorban a külföld vásárló-erejének csökkenésével magyarázható. A munkabérek és a közszükségleti cikkek emelkedése

folytán megrágult termelés mellett az amerikai farmer nem képes konveniól árakon eladni a terményeit. Történtek ugyan hivatalos kísérletek a fontosabb mezőgazdasági produktumok valorizálására, vagyis egy bizonyos árnívón való tartására, de ennél sokkal nagyobb jelentőségű Jardine földművelésügyi miniszternek az a terve, hogy még jobban és minél előbb mechanizálja a mezőgazdasági munkát, miáltal a termelés olcsóbb lesz.

Délre vándorol az amerikai ipar

A fentivel elég szoros kapcsolatban van az a probléma is, hogy sikerülni fog-e állandóan túlkompensálni az emelkedő dollárbéreket a még fokozottabb mennyiségű termeléssel. Ebben a tekintetben három irányban keresik a megoldást.

Az árueosztást meg akarják előcsébitni a kereskedelem racionalizálásával. A termelés helyét a gyárak egyre inkább az Unió déli vidékeire teszik át, ahol olcsóbb a munkaerő. Végül pedig a külföld vásárló erejét állandó kölcsönökkel fokozzák.

E három takarékosági tényező közül a kereskedelem racionalizálása Herbert Hoover nagy jelszava, amelyet 11 nagy városban meg is valósítottak, úgy a nagy, mint a kiskereskedelem terén. Ami az olcsó munkaerőt illeti, Ford ugyan a minél magasabb munkabéreket proponálja, hogy a munkásoknak legyen miből vásárolnia, mindamellett az olcsó munkaerőt egyre inkább arra csábítja az iparvállalatokat, hogy üzemüket délre telepítsék. Különösen a textilipar terén mutatkozik ez az új gazdasági orientáció, de más amerikai iparok is kezdenek dél felé vándorolni, ahol új ipari munkalehetőségek és új kilátások nyílnak.

Mi lesz az európai kölcsönökkel?

Egyelőre tehát Amerika egyre gazdagodik. A legjobb szakértők körülbelül

48 milliárd dollárra becslik az amerikai nép megtakarított pénzét,

amelynek jórésze az egyre olcsóbbodó kamatok miatt külföldön kerül elhelyezésre. A Federal Reserve Bank kormányzójának megállapítása szerint Amerika épen ezzel a pénzügyi állapottal segít leginkább a farmereken, mert azzal, hogy

évről-évre kerekén egymilliárd dollárt helyeznek ki külföldre kölcsönök formájában,

képesek teszik a kölcsönigénylőt arra, hogy az amerikai farmer terményeit megvehesse. A külföldi kölcsönök kihelyezése nélkül az amerikai gabonapiacra már régen katasztrofális árulások lettek volna. Következik azonban az amerikai kis- és középtőkés, vagyis a kölcsönt nyújtók problémája: Mi lesz a kölcsönök vissza fizetéseivel? Milyen szemmel nézheti az amerikai tőkés azt, hogy a politikai természetű fizetéseket eléje helyezik az ő gazdasági szükségleteinek. Ezzel a kérdéssel a gondolkodó amerikai ember, akár tetszik neki, akár nem, akaratlanul is a háborus adósságok terén rövidesen esedékes problémái közé sodródik.

Lányhull a harc a trösztök ellen

Nem kis gondot okoz az amerikai nemzetgazdaságnak két másik probléma is. Az egyik, amely újabb, a túlméretezett termelési erő. A másik a probléma: a tröszt-

politika. Az amerikaiak, miután rájöttek arra, hogy a cikkek elhelyezése tekintetében számbajöhető piacok nem korlátlanok, egyre sürűbben hangoztatják, hogy

Amerikának tuluagy a termelési képessége.

Komoly statisztikusok már most is kimutatják, hogy egyes iparágak tulfejlettek.

A régebbi keletü tröszt-probléma ma már egészen más, mint volt valamikor. A trösztök elleni harc engedett a hevességéből, mert a trösztmágnások ügyes részvénypolitikája elérte, hogy

az egyre vagyonosodó középosztály és munkásság ma már maga is érdekelve van a trösztökben

és a magas dividenda elnémitja a leghangosab bellenfeleket is. Mindamellett ennek a kérdésnek még igen sok megoldásra váró mellék-hajtása van, különösen a trösztök árpolitikája és a munkabérek közötti arány tekintetében.

Mindezek után és valamennyi probléma tetejében ott ágaskodik talán a legnagyobb kérdés: Hová vezet az amerikai ember útja? A munkaerőnek hallatlan magasra való értékelése, amely a nőkre is vonatkozik sőt az alkalmilag igénybe vett kisegítő-személyzetre krízissel fenyegeti az amerikai ember családi életét és ezzel Amerika egész népességi fejlődését. A nő, önálló gazdasági individuum léte, nem ér rá háztartást vezetni, gyermekeket nevelni és nincs is, akire ezt a munkát bizza. A nagy gazdagság és jólét ilyenformán a gyermekproblémát tette Amerika leg súlyosabb problémájává. A rohanó, dolgozó, építő és esodálatos eredményeket produkáló Amerika homlokán ott ég a nagy kérdőjel: Kinek, vagy kinek ért van mindez?

(Dr. H. I.)

Németország a kultura és tudomány érdekében viszsza-követeli gyarmatait

(Berlin jan. 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tíz éve lesz ezidén, hogy a világháború hadviselő felei beszüntették az ellenségeskedéseket. Németországot a békekötés megfosztotta kolóniáitól és irtózatoss politikai, majd pénzügyi válságok viharzottak át a birodalmon. De a német nép fegyelme, szorgalma és józansága átsegítették a kríziseken és a locarnói szerződés és Németországnak a Népszövetségbe való bevonulása olyan helyzetet teremtett a német birodalom és az egykori ellenséges államok között, hogy ma sok esetben a szövetségesek közötti viszonyban nincs meg az a harmonia, mint Németország és az egykori ellenséges államok között.

Ebben az atmoszférában egészen természetesnek találják, hogy Németország visszakövetelje békésúton a háboruban elvesztett kolóniáit. Dr. Heinrich Schnee Német-Kelet-afrika egykori kormányzója, abból az alkalomból, hogy a Népszövetség mandatárius bizottsága a németeket is beválasztotta, a német kolonizáció ügyéről nyilatkozott a sajtó képviselői előtt:

— Németország túlnépesedése — mondotta az egykori kormányzó — főleg pedig az a körülmény, hogy sem elegendő nyersanyag fölött, sem pedig élelmickek fölött nem rendelkezik, kényszerítő körülményként parancsolja ránk, hogy ismét igényeljük a kolóniákat. Egykori gyarmataink ma mandatárius közigazgatás alatt állanak és ha ezt a mandátumot mi kapnánk meg, az a gazdasági élet jelentős fellendítésével járna. Harminc évvel ezelőtt, amikor ezeket a területeket átvettük egészen elvadult helyzetben voltak és mi hoztuk azokat rendbe. Új utakat építettünk. 1891-ben egyetlen kilométer vasút nem volt a gyarmaton és két évvel később már 4176 kilométer vasuti sínünk voltak. A háború előtt tíz évvel óriási fejlődés indult meg a kolóniákon. 1903-tól 1913-ig a kivittelt 25 millió márkáról 161 millió márkára emeltük.

— De nemcsak termelési szempontból fontos számunkra a gyarmat, hanem a kivándorlás szempontjából is. Igaz, hogy ezek az afrikai földterületek nem nagyon alkalmasak nagyobb tömegeknek egyszerűen való befogadására, azonban lassu előkészítéssel az évek során igen népesedési problémát tudnánk megoldani. Rá kell mutatnom mindenképen arra a körülményre, hogy az egykori német kolóniákat

olyan hatalmak mandátuma alá helyezték, amelyek már amúgy is rengeteg gyarmat fölött rendelkeznek. Anglia a világ negyedrésze fölött uralkodik, Franciaország gyarmati területe huszszor akkora, mint az anyaországé s két állam nem rendelkezik olyan emberanyag fölött, hogy ezeket a hatalmas területeket fejlődésre segítsék, nem is szólva a benszülöttek kulturájának és élet-nívójának emeléséről. Németország ezen a téren igen sokat tett, amit egyébként a mandatárius hatalmak különböző jelentéseikben el is ismernek. Különösen a német közegészségügy és az általános tanköltészettséget bevezetése volt az, amiről még ma is nagy tisztelettel beszélnek a Népszövetség mandatárius bizottságában. A legnevesebb német tudósok kutattak ezeken a területeken és olyan felfedezéseket tettek, amelyek az egész emberiség hasznára váltak. Elég rámutatnom a Germanin nevű álmokort gyógyító és a yaten nevű szerre, amely a disenteriait gyógyítja. Ők találták fel továbbá a plazmochint, a maláriának meg a kininnél is hatásosabb gyógyszerét. Én ugy vélem, hogy az emberiség nagy érdekei kapcsolódnak ahhoz, hogy Németország ismét visszanyerje, ha másképp nem, legalább mint mandatárius hatalom a régi területek fölött rendelkezési jogait.

— Meg vagyok róla győződve — mondta végül — hogy a Népszövetségbe tömörült nemzetek nem fognak eleintállani követeléseiknek. Hiszen a népek együttélésének egyik problémája ez Mert egy olyan nagy ország, mint a miénk, ha túlnépesedik, konfliktusok esiráját rejti magában, amelynek főtétlenül kifelé való hatása lehet. A többi országok érdeke tehát, hogy az ilyen konfliktus idejében elhárítsák.

MEGJELENT
Tibor Dénes új könyve

MIÉRT

Várai a háború borzalmairól, zsidó katonák hősi viselkedéséről, novellák, riportok, élmények. Abel Pann és Guncser művészeti címlapjával.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Közgazdaság

A vámcsökkentési kedvezményeket a kerületi iparfelügyelőségek fogják megadni a jövőben

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban minden iparág ügyeival külön bizottság foglalkozik, felosztják a speciális gazdasági bizottságok. Két kereskedelemügyi igazgatóságot állítanak fel Erdélyben. Megszüntetik a nagyvárosi és szegedi kereskedelmi felügyelőségeket

(Cluj-Kolozsvár, jan. 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új év első napjaiban a kormány több nagyfotosságu módosítást léptetett életbe, illetve határozott el, amelyek célja az egyes állami intézmények ügyvezetésének megkönnyítése és gyorsabbá tétele.

Ezt a széleskörű átszervezést elsősorban az iparügyi minisztérium adminisztrációján kezdte meg a kormány. A minisztérium kebelén belül tanulmányi bizottságok létesítettek, amely minden egyes jelentősebb iparág részére albizottságot állított fel.

A bizottságoknak az a feladatuk, hogy a minisztériumba érkező ügyeket szakmánként felosztva a legrövidebb időn belül elintézzék és az illető iparágakra vonatkozólag javaslatokat terjesszenek a kormány elé.

A bizottságok január elsejével már meg is kezdték működésüket.

Megkönnyítik a külföldi alkalmazottak bejöttelét

A decentralizáció jegyében megindult átszervezés lette szükségessé a ki- és bevándorlási törvény módosítását is. Ezt a törvényt 1925-ben léptették életbe, azonban alkalmazásának nehézsége miatt már több alkalommal felmerült a törvény revíziójának terve.

A törvény a kivándorlás rendezése mellett a külföldi alkalmazottak bejöttelét szabályozza. A törvény értelmében a külföldi alkalmazottak bejöttelének engedélyezését minden egyes esetben egy Bukarestben székelő bizottság intézi. Bár ez a bizottság legalább minden héten egyszer ülést tart és az elője került ügyeket 10-12 napon belül elintézi, ez a várakozási idő mégis azt eredményezte, hogy azok a külföldi alkalmazottak, akik bejöttelének engedélyezését vállalkozták, a legtöbb esetben másutt kerestek elhelyezkedést. Nagy hibája a törvénynek az a rendelkezése is, hogy csak névre szóló engedélyek adhatók ki és így ha valamilyen már leszerződött külföldi alkalmazott közben megmondta magát, az illető hazai vállalat előlrol kezdhet az egész eljárás.

A bevándorlási törvény revíziós terve, amely elsősorban ezeket a nehézségeket hivatott megszüntetni, már elkészült s azt a munkaügyi kormány rövidesen széküldi véleményezés végett.

Kereskedelmi felügyelőségek

helyett kereskedelmi igazgatóságok

Ugyancsak a decentralizáció elve alapján készült el a kereskedelmi felügyelőségek átszervezésének terve is. Hivatalos jellegű értesítéseink szerint a kormány az az álláspontja, hogy a mostani kereskedelmi felügyelőségek helyett kereskedelemügyi igazgatóságokat állít fel szélesebb körű és némileg autonóm hatáskörrel. Jelenleg négy kereskedelmi felügyelőség működik Erdély területén: Kolozsvár, Temesvár, Nagyvárad és Nagybánya székelyel. Ezek közül a váradit és a szegedit felosztják és ezek körzeit a szegedi felállítandó kolozsvári és temesvári kereskedelemügyi igazgatóságok között osztják fel.

Az új igazgatóságok hatásköre jelentősen kibővül. A részvénytársaságok alapítókezelési és működési engedélyeit az idevonatkozó törvény alapján ezek az igazgatóságok a saját hatáskörükben és felelősségükre intézik el és ennek megfelelően az ügyeket eddig intéző speciális gazdasági tanács megszűnteti működését, vagy ténykedése csak az utólagos jóváhagyásra fog szorítkozni.

Nem kell Bukarestbe küldeni a vámredukciós engedélyeket

Számos panasz hangzott el amiatt, hogy az iparvállalatok által kért vámredukciós kedvezmények ügyében eddig be kellett várni a bukaresti bizottság döntését. Ezen a sérelmen azzal a rendelettel segített a kormány, hogy a vámredukciós kéréseket ezentúl nem kell Bukarestbe felterjeszteni engedélyezés végett, hanem ezeket az ügyeket az illetékes iparügyi felügyelőségek a vámhivatalokkal karöltve intézik el.

ADÁS-VÉTEL. KÉPVISELET

Ebben a rovatban külföldi cégek üzleti megkereséseit közöljük, amelyek árut akarnak elhelyezni Romániában, vagy romániai áruk iránt érdeklődnek, képviselőket keresnek, vagy képviseletet vállalnak. Közöljük azonkívül belöldi cégek megkeresését is, amelyek belöldön akarják üzleti kapcsolataikat kiépíteni. Ezt az ingyenes üzletközvetítést azonban csak az Uj Kelet olyan rendes előfizetői vehetik igénybe, akik megkeresésünk hoz köllően felblyegzett válaszborítékok is beküldenek. Levelezőlapon nem válaszolunk.

Tőzsde

Ünnep miatt a bankok nem dolgoztak

NYELVZAK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 január 10 (Pádor)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New York
		Nyitás	Zárás						
Zürich	Zürich	519	519	490/1	3125	11035	13650	650/0	192750
New York	New York	2529	2529/0	254/1	162/0	57190	7/8/0	3375	—
London	London	20	39/1	12402	790	278620	3453	16445	42737
Paris	Paris	2745	2745	—	63/1	224620	278450	13266	393
Milano	Milano	1538	1536	134/2	8/0	3025	3/4/8	17865	524
Prága	Prága	90	7250	—	479	169470	209/75	—	296/0
Budapest	Budapest	913	91350	—	28/5	—	12388	590/2	17650
Beograd	Bécs	321	321	—	285	1007	1248	5944	6134
Bukarest	Berlin	58	7222	1570	—	3/3	437	20/75	—
Varsó	—	7325	12337	—	1870	8072/0	7942	4762	—
Bécs	—	12350	—	—	2280	136	—	59012	—
Berlin	—	—	—	—	3865	—	16858	—	—

Száz levi ártotyama Zürich (uro) 32) Páris 1565 Budapest 353 Bécs 43825 Prága 2085.

Nyomatott a „Cartes Românească” körí orgógépein Cluj, Calea Dorobantilor 14-16.

Belföld

33. Romániai cőrnagyár képeret-gyárral keres összeköttetést.

34. Nagy külföldi játékarugyarak vezérképviselete áruinak elhelyezésére vevőket keres.

35. Besszarábiai cég ipari növény-magvakra és terményekre keres vevőket.

Export

36. Olasz cég erdélyi faexportőrökkel keres összeköttetést.

37. Szegedi cég kalotaszegi varrottasokat keres állandó exportra.

38. Görögországi cég állandó vevője kíván lenni erdélyi szalámigyáraknak.

39. Bécsi cég kolozsvári szalámít vásárolna nagy tételben.

40. Berlii cég erdélyi mézet keres állandó megvételre.

Import

41. Belga cég margarint akar a román piacon elhelyezni.

42. Osztrák cégek szobrászati és más ornamentikai cikkek plasztizációját kívánják Romániában.

Négy százezer lejes belföldi kölcsönt vesz fel a CFR. A kormány elvben hozzájárult, hogy a CFR kölcsönt vegyen fel a belföldi pénzintézetektől néhány sürgős adósság rendezésére. A kölcsön összege körülbelül 400 millió lej és egy magánbankból álló konzorcium fogja a Banca Nationala és a Cassa de Consenmatiumi részvételével folyósítani. Ezt a kölcsönt csak átmeneti megoldás az államvadászatnak magánosokkal és vállalatokkal szemben évek óta fennálló tartozások rendezésének és arra szolgál csupán, hogy a promt esdőkességek kifizetése megtörténhessen, amíg meglesz a külföldi kölcsön, amely lehetővé teszi a CFR teljes reorganizációját.

Németországban erős érdeklődés mutatkozik az erdélyi méz iránt. A berlii román kereskedelmi attasé legutóbbi jelentésében igen érdekes adatokat közöl Németország mezőgazdaságáról és ezzel kapcsolatban a romániai, illetve erdélyi kiváló minőségű méz ottani exportlehetőségeiről. Ezek szerint Németország a belföldön termelt 12 ezer tonna mézen kívül még 4-5 ezer tona mézet importál. Ezt az horribilis mennyiséget ezideig kizárólag Amerika államaitól vásárolták a németek, elsősorban Kaliforniából, Guatemalából és Chiléből. A legjobb méz a kaliforniai, amely a piaci árakat is irányítja. Az amerikai méz angró ára vármal együtt ab Berlin 120-151 márkába kerül 70 kilógramos hordónként. Az üvegekben importált méz vámia 100 ker. bruttó súly után 40 márká, 100 kg. nettó súly után 46 márká, bádóg dobozokban nettó 100 kg. súly után 42 arany márká. Az erdélyi termelőknek eleinte lényegesen alacsonyabb árakkal kellene dolozniok, már csak azért is, mert az importőrök által kért árakból a termelőknek amenny is kell 10-15 százalékot engedniök. Megfelelő reklámmal, versenkyépes árakkal és abszolút elsőrangú minőségű, tehát világos, áttetsző és illatos áruval könnyen be lehetne vezetni az erdélyi mézet a német piacokra, ahol nagy cégek foglalkoznak kizárólag mézimporttal.

Emelkedik a munkanélküliség. Most terjesztette fel a kolozsvári munkaügyi felügyelőség a körzetébe tartozó vidék munkanélküliségi statisztikáját, Bukarestbe. A kimutatás szerint 1928 január elsején a munkanélküliek száma a legtöbb szakmában lényegesen emelkedést mutat az 1927 december elsejeli helyzettel szemben. Szakmák szerint a munkanélküliek száma a következő: építő munkás 401 (decemberben 364), ruházati munkás 90 (decemberben 23), fémamunkás 79, élelmezési munkás 70, famunkás 59, bőrmunkás 51 (decemberben 22). Az összes munkanélküliek száma ez év elején 890 volt az 1927 december elsején 827 munkanélkülivel szemben. Ez a kimutatás azonban csak a képzett szakmunkásokat tünteti fel, vagyis a munkanélküliek valóságos száma többszörösen meghaladja a munkaügyi felügyelőség kimutatásában szereplő munkanélküliek számát.

A HIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbíthatunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési huzak díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Figyelje cégemet, saját érdekében ne tévesse össze! Számlák állandóan figyelmesen kezelt és frissen olvasztott libasírt, libabőr és füstölt húst a legújabb napi árak mellett.

FRIEDMANN M. ORADEA, Strada L. nr. 10. nr. 1.

Főtéren elegánsan bútorozott kőburok járatu parkettes szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Berzsiné negyvenégy éves izraelita magánbiztosítónő. Ajánlók letételeket jelgére a kiadóba kéretnek.

Oradea üzlet végig a kőburok járatu parkettes szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Román, magyar gyors és gépirő áhást keres. Cím a kiadóban.

Veszek házakat Németországban, főleg Berlinben „Schwarzkauf” megámadással is. Mór Rimóczi, szállítási vállalat Cluj pályaudvarral szemben. Telefon: 864. Sürgőscím: „Probr.”.

Gyümölcsfát **Összel ültessen!** Eghajlatunknak megfelelő gyümölcsfa és szőlőültetvény legújabb minőségben vásárolhat **TOTFALUSI** és **TSAI** gyümölcsfa iskolájában, Targu-Mures. Árje-nyék ingyen.

Tápiáló **izletes**

A Bürger Gyárak vegyészeti osztálya a nagyérdemű közönség szives tudomására hozza, hogy

ENZYMALT

név alatt sültopaszát hoz forgalomba

Ezen készítmény használata által a kenyérsütés lényegesen egyszerűbbé, gyorsabbá és takarékosabbá válik. A kenyér egy harmadával nagyobb lesz, mint ezen szer használata nélkül és frissességét a sütemények napokon át megőrzi.

Tápiáló, egészséges, a sütemények rendkívül kellemes illatot és ízt ad.

Használható kenyérbe és bármilyen cukrász- vagy fahérsüteménybe egyaránt.

Kapható fűszer- és lisztüzletekben, valamint a Bürger gyárak vegyészeti osztályánál Targu-Muresen.

Hely képviselőik az ország minden részében felvételtetnek